

POLITYKA AZYLOWA

Polityka azylowa UE ma na celu przyznawanie odpowiedniego statusu każdemu obywatelowi państwa trzeciego wymagającemu międzynarodowej ochrony w jednym z państw członkowskich oraz zapewnienie przestrzegania zasady non-refoulement. W tym celu Unia dąży do wprowadzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego.

PODSTAWA PRAWNA

- Artykuł 67 ust. 2, art. 78 i art. 80 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);
- Artykuł 18 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

CELE

Unia Europejska dąży do opracowania wspólnej polityki w dziedzinie azylu, ochrony uzupełniającej i ochrony czasowej, co pozwoli na przyznawanie odpowiedniego statusu każdemu obywatelowi państwa trzeciego potrzebującemu ochrony międzynarodowej oraz zagwarantuje poszanowanie zasady non-refoulement. Polityka ta musi być zgodna z konwencją genewską w sprawie statusu uchodźców z 28 lipca 1951 r. i protokołem do niej z 31 stycznia 1967 r. Terminy „azyl” i „uchodźca” nie są zdefiniowane ani w traktacie, ani w karcie, ale obydwie akty wyraźnie odsyłają do konwencji genewskiej i protokołu do niej.

OSIĄGNIĘCIA

A. Zmiany wprowadzone na mocy traktatu z Amsterdamu i traktatu z Nicei

Na mocy traktatu z Maastricht z 1993 r. wcześniejszą współpracę międzyrządową w dziedzinie azylu objęto ramami instytucjonalnymi UE. Rada jako główny podmiot miała włączyć Komisję w swoje prace i informować Parlament o swoich inicjatywach w dziedzinie azylu. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie był właściwy do prowadzenia postępowań w sprawach azylowych.

Zgodnie z traktatem z Amsterdamu instytucje UE uzyskały w 1999 r. nowe uprawnienia do tworzenia prawodawstwa w dziedzinie azylu na podstawie specjalnego mechanizmu instytucjonalnego. Mechanizm ten polegał na pięcioletnim okresie przejściowym, podczas którego Komisja i państwa członkowskie korzystały z dzielonego prawa inicjatywy, natomiast decyzje podejmowano w Radzie w oparciu o zasadę jednomyślności po konsultacji z Parlamentem. W ściśle określonych sytuacjach

kwestie azylowe weszły również w zakres jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości. W traktacie z Amsterdamu zapisano również, że po zakończeniu tego pierwszego pięcioletniego etapu Rada może zdecydować o stosowaniu zwykłej procedury współdecyzji i o podejmowaniu od tej pory decyzji większością kwalifikowaną. Rada podjęła taką decyzję pod koniec 2004 r., a procedura współdecyzji (obecnie: zwykła procedura ustawodawcza) ma zastosowanie od 2005 r.

Wraz z przyjęciem programu z Tampere w październiku 1999 r. Rada Europejska postanowiła, że wprowadzenie wspólnego europejskiego systemu azylowego powinno przebiegać w dwóch etapach: przyjęcie wspólnych norm minimalnych w perspektywie krótkoterminowej powinno umożliwić wspólną procedurę, a w perspektywie długoterminowej – jednolity status dla osób, którym udzielono azylu, uznawany w całej Unii.

Stanowiło to pierwszą fazę wspólnego europejskiego systemu azylowego, obejmującą lata 1999-2004, i doprowadziło do ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o azyl (zastąpiły one międzynarodową/międzyrządową konwencję dublińską z 1990 r.), w tym również do opracowania bazy danych Eurodac służącej do przechowywania i porównywania danych dotyczących odcisków palców. Zdefiniowano również wspólne normy minimalne, których państwa członkowskie miały przestrzegać w ramach przyjmowania osób ubiegających się o azyl, a także zasady kwalifikowania do ochrony międzynarodowej, charakter udzielanej ochrony oraz procedury udzielania i odbierania statusu uchodźcy. Dodatkowe przepisy regulowały kwestię tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu osób.

W listopadzie 2004 r. w programie haskim wezwano do przyjęcia instrumentów i środków w ramach drugiego etapu przed końcem 2010 r., podkreślając jednocześnie ambicje UE dotyczące wykraczania poza normy minimalne i opracowania jednolitej procedury azylowej obejmującej wspólne gwarancje i jednolity status dla osób, którym udzielono ochrony. W Europejskim pakcie o imigracji i azylu z 2008 r. termin ten przesunięto na rok 2012.

B. Traktat z Lizbony

W wyniku traktatu z Lizbony, który wszedł w życie w grudniu 2009 r., sytuacja się zmieniła, gdyż środki dotyczące azylu zmieniono, porzucając zamiar ustanawiania norm minimalnych i przechodząc do tworzenia wspólnego systemu obejmującego jednolity status i jednolite procedury.

Wspólny europejski system azylowy musi obejmować następujące elementy:

- jednolity status azylu;
- jednolity status ochrony uzupełniającej;
- wspólny system ochrony czasowej;
- wspólne procedury przyznawania i pozbawiania jednolitego statusu azylu lub ochrony uzupełniającej;
- kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosku;

- normy dotyczące warunków przyjmowania;
- partnerstwo i współpraca z państwami trzecimi.

Od wejścia w życie traktatu z Lizbony art. 80 TFUE również wyraźnie przewiduje zasadę solidarności i uczciwy podział odpowiedzialności, w tym obciążeń finansowych, między państwa członkowskie. Działania UE w dziedzinie azylu powinny w razie konieczności obejmować stosowne środki gwarantujące stosowanie tej zasady. Na mocy traktatu istotnie zmieniono też procedurę podejmowania decyzji w sprawach azylowych, wprowadzając w tym celu procedurę współdecyzji jako procedurę standardową. Ponadto znacznie poprawiła się kontrola sądowa sprawowana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Obecnie każdy sąd państwa członkowskiego (a nie jedynie – zgodnie z wcześniejszą zasadą – krajowe sądy ostatniej instancji) może wystąpić o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Umożliwiło to Trybunałowi Sprawiedliwości rozwinięcie orzecznictwa w dziedzinie azylu.

W programie sztokholmskim na lata 2010-2014, przyjętym przez Radę Europejską w dniu 10 grudnia 2009 r., ponownie potwierdzono cel polegający na „stworzeniu wspólnej przestrzeni solidarności i ochrony; jej podstawę będzie stanowić wspólna procedura azylowa i jednolity status osób, którym przyznano ochronę międzynarodową”. Podkreślono w nim szczególnie konieczność wspierania prawdziwej solidarności z państwami członkowskimi poddanymi szczególnej presji oraz istotną rolę, jaką powinien odgrywać nowy Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO).

Chociaż Komisja przedłożyła swoje wnioski dotyczące drugiej fazy wspólnego europejskiego systemu azylowego już w latach 2008-2009, negocjacje toczyły się powoli. I tak też drugą fazę wspólnego europejskiego systemu azylowego przyjęto po wejściu w życie traktatu z Lizbony, odchodząc od idei norm minimalnych i skupiając się na wspólnej procedurze azylowej w oparciu o jednolity status ochrony.

C. Podstawowe obowiązujące instrumenty prawne i obecne działania na rzecz reformy

Z wyjątkiem przekształconej [dyrektywy w sprawie kwalifikowania](#), która weszła w życie w styczniu 2012 r., pozostałe przekształcone akty prawne zaczęły obowiązywać dopiero w lipcu 2013 r. ([rozporządzenie Eurodac](#), [rozporządzenie Dublin III](#), [dyrektywa w sprawie warunków przyjmowania](#) i [dyrektywa w sprawie procedur azylowych](#)), co oznaczało, że ich opóźniona transpozycja dokonywała się w połowie lipca 2015 r. podczas największego natężenia kryzysu migracyjnego. W czerwcu 2014 r., w oparciu o [komunikat Komisji](#) z marca 2014 r. i postępy osiągnięte dzięki programowi sztokholmskiemu, Rada Europejska określiła [strategiczne wytyczne](#) dotyczące planowania prawodawczego i operacyjnego w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (zob. art. 68 TFUE) na nadchodzące lata. W wytycznych tych podkreślono, że pełna transpozycja i skuteczne wprowadzenie w życie wspólnego europejskiego systemu azylowego jest absolutnym priorytetem.

Z powodu presji migracyjnej utrzymującej się od 2014 r. w maju 2015 r. Komisja opublikowała [Europejski program w zakresie migracji \(4.2.3\)](#), w którym zaproponowano kilka środków mających na celu zaradzenie tej presji, w tym m.in. podejście oparte

na hotspotach, czyli punktach szybkiej rejestracji migrantów, ustanawianych w ramach współpracy między EASO, Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej (dawniej Frontex) i Agencją Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol), gdzie wspólnie z państwami członkowskimi pierwszej linii podejmuje się działania w terenie w celu szybkiej identyfikacji i rejestracji migrantów oraz pobrania od nich odcisków palców. Podejście oparte na hotspotach ma również pomóc we wdrożeniu mechanizmów relokacji w sytuacjach nadzwyczajnych, dotyczących ogółem 160 000 osób wymagających ochrony międzynarodowej. Mechanizmy te zostały zaproponowane przez Komisję z myślą o udzieleniu pomocy Włochom i Grecji oraz przyjęte przez Radę w dniu [14 i 22 września 2015 r.](#) po konsultacji z Parlamentem. Decyzja Rady została później podtrzymana na drodze sądowej w [orzeczeniu](#) Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r. Relokacja jest pomyślana jako mechanizm praktycznego wdrożenia zasady solidarności i uczciwego podziału odpowiedzialności, określonej w art. 80 TFUE. Jednak wskaźniki relokacji okazały się [niższe od spodziewanych](#), a same relokacje przeprowadza się powoli.

W Europejskim programie w zakresie migracji określono również dalsze kroki ku reformie wspólnego europejskiego systemu azylowego, które przedstawiono w dwóch pakietach wniosków ustawodawczych w maju i lipcu 2016 r. i które są obecnie przedmiotem dyskusji prowadzonej przez Parlament i Radę. Zbiór inicjatyw ustawodawczych ma na celu usprawnienie wspólnego europejskiego systemu azylowego, m.in. poprzez zaproponowanie bezpośrednio stosowanych rozporządzeń zamiast dyrektyw (z wyjątkiem warunków przyjmowania, które pozostałyby w formie dyrektywy i wciąż wymagały transpozycji do prawa krajowego), oraz obejmuje następujące elementy:

- środki upraszczające, precyzujące i skracające [procedury azylowe](#), przewidujące wspólne gwarancje dla osób ubiegających się o azyl oraz gwarantujące bardziej rygorystyczne przepisy z myślą o zwalczaniu nadużyć, w tym wspólny wykaz bezpiecznych krajów pochodzenia, które to środki pierwotnie zaproponowano w formie [odrębnego rozporządzenia](#); Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) przyjęła swoje [sprawozdanie](#) 25 kwietnia 2018 r.; służy ono jako mandat negocjacyjny;
- sprecyzowanie, kto może się kwalifikować do ochrony międzynarodowej (zob. [dyrektywa w sprawie kwalifikowania](#)) z myślą o większej konwergencji wskaźników przyznawania azylu oraz większej spójności przyznawanych form ochrony, w tym również bardziej restrykcyjne przepisy przewidujące sankcje w przypadku wtórnych przemieszczeń osób ubiegających się o ochronę międzynarodową i obowiązkowe przeglądy statusu nawet w przypadku uznanych uchodźców; komisja LIBE przyjęła swoje [sprawozdanie](#) 15 czerwca 2017 r.; w połowie 2018 r. Parlament i Rada osiągnęły wstępne porozumienie; porozumienie to nie uzyskało jednak wystarczającego poparcia państw członkowskich^[1];
- [warunki przyjmowania](#), wśród których kwestie wywołujące najwięcej kontrowersji to okres oczekiwania, zanim ubiegający się o ochronę międzynarodową uzyskają

[1]<https://www.consilium.europa.eu/media/37402/st15252-en18.pdf>

dostęp do rynku pracy, oraz represyjne podejście Komisji, którego celem jest niedopuszczenie do tego, aby osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową przemieszczały się do państw członkowskich, których kompetencje nie obejmują kwestii rozpatrzenia wniosków o azyl składanych przez te osoby; komisja LIBE przyjęła swoje [sprawozdanie](#) w sprawie wniosku 25 kwietnia 2017 r.; w dniu 17 maja 2018 r. na posiedzeniu plenarnym Parlament zaakceptował sprawozdanie jako podstawę mandatu do rozpoczęcia negocjacji międzyinstytucjonalnych; w połowie 2018 r. Parlament i Rada osiągnęły wstępne porozumienie; negocjacje między Parlamentem a Radą wciąż jednak trwają;

- reforma [rozporządzenia dublińskiego](#), w którym określono kryteria ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (co do zasady jest to pierwszy kraj wjazdu); we wniosku zachowuje się obecne kryteria obowiązujące w ramach systemu dublińskiego i uzupełnia się je o korekcyjny mechanizm przydziału, aby wspomóc państwa członkowskie znajdujące się pod niewspółmierną presją; tym samym [wniosek Komisji z września 2015 r.](#), dotyczący rozporządzenia w sprawie stałego kryzysowego mechanizmu relokacji w ramach systemu dublińskiego, czeka obecnie na rozpatrzenie w Radzie; podobnie wcześniejszy [wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia dublińskiego](#) w związku z postanowieniem dotyczącym państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o ochronę międzynarodową nieletnich pozbawionych opieki, którzy nie mają krewnych na terytorium danego państwa członkowskiego, został wycofany, a jego treść przeniesiono do obecnego wniosku Dublin III; komisja LIBE przyjęła swoje [sprawozdanie](#) 19 października 2017 r., a Parlament zatwierdził je na posiedzeniu plenarnym jako mandat do podjęcia negocjacji międzyinstytucjonalnych;
- przegląd [bazy danych Eurodac zawierającej odciski palców osób ubiegających się o azyl](#), rozszerzenie jej i uwzględnienie w niej danych osobowych obywateli państw trzecich, którzy nie ubiegają się o ochronę międzynarodową, ale ustalono, że przebywają w UE nielegalnie, umożliwienie organom ścigania dostępu do tej bazy danych oraz pobieranie odcisków palców dzieci w wieku od sześciu lat w celu ułatwienia identyfikacji i łączenia rodzin; podczas posiedzenia plenarnego komisja LIBE uzyskała zgodę Parlamentu na podjęcie negocjacji międzyinstytucjonalnych na podstawie [sprawozdania](#) z 30 maja 2017 r. poświęconego przedmiotowemu wnioskowi; negocjacje z Radą rozpoczęły się we wrześniu 2017 r., a w czerwcu 2018 r. Parlament i Rada osiągnęły tymczasowe częściowe porozumienie;
- przekształcenie EASO z unijnej agencji udzielającej wsparcia w pełnoprawną [Agencję Unii Europejskiej ds. Azylu \(AUEA\)](#), która byłaby odpowiedzialna za usprawnianie funkcjonowania wspólnego europejskiego systemu azylowego, dbała o spójne rozpatrywanie wniosków o azyl w całej UE oraz monitorowała stosowanie prawa Unii na płaszczyźnie operacyjnej i technicznej, w tym również udzielała państwom członkowskim pomocy w zakresie szkolenia ekspertów krajowych; Parlament przyjął swoje [sprawozdanie](#) w sprawie wniosku 8 grudnia 2016 r., a w połowie czerwca 2017 r. osiągnięto szerokie wstępne porozumienie z Radą; we wrześniu 2018 r. Komisja przedstawiła [zmodyfikowany wniosek](#) dotyczący przekazania AUEA większej liczby pracowników i instrumentów oraz

wyższych środków finansowych w trosce o to, aby państwa członkowskie w każdej chwili mogły liczyć na pełne wsparcie operacyjne ze strony UE;

- [unijne ramy przesiedleń](#), które przewidywałyby wspólne dla UE zasady przyjmowania obywateli państw trzecich, w tym również wsparcie finansowe dla państw członkowskich dokonujących przesiedleń, i tym samym uzupełniały obecne wielostronne i krajowe programy ad hoc w dziedzinie przesiedleń; komisja LIBE przyjęła swoje [sprawozdanie](#) w sprawie wniosku 12 października 2017 r. i otrzymała mandat do prowadzenia negocjacji z Radą.

[Dyrektywa z 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony](#) na wypadek masowego napływu wysiedleńców wciąż obowiązuje, ale jeszcze nigdy jej nie zastosowano, nawet podczas największego nasilenia kryzysu migracyjnego, najprawdopodobniej z powodu niejasności użytych w niej terminów i napięć między państwami członkowskimi w Radzie w związku z kwestią podziału obciążeń.

D. Wymiar zewnętrzny

[Globalne podejście do kwestii migracji i mobilności](#), przyjęte przez Komisję w 2011 r., to nadrzędne ramy polityki zewnętrznej UE w dziedzinie migracji i azylu. Wyjaśnia ono, w jaki sposób UE prowadzi dialog polityczny i współpracę z krajami nienależącymi do UE w oparciu o jasno określone priorytety. Podejście to wpisuje się w ogólne działania zewnętrzne UE i obejmuje współpracę na rzecz rozwoju. Główne cele to lepsza organizacja legalnej migracji, zapobieganie nielegalnej migracji i przeciwdziałanie jej, maksymalizacja wpływu migracji i mobilności na rozwój oraz promowanie ochrony międzynarodowej.

W marcu 2016 r. Rada Europejska i Turcja zawarły porozumienie mające na celu ograniczenie napływu nielegalnych migrantów do Europy przez Turcję. Zgodnie z [oświadczeniem UE-Turcja](#) wszyscy nowi nielegalni migranci i osoby ubiegające się o azyl, którzy przybywają z Turcji na wyspy greckie i których wnioski o azyl uznano za niedopuszczalne, powinni być zwracani do Turcji. Ponadto za każdego Syryjczyka zawróconego do Turcji należy przesiedlić w granicach UE innego Syryjczyka w zamian za dalszą liberalizację reżimu wizowego dla obywateli Turcji i przekazanie kwoty 6 mld EUR w ramach instrumentu pomocy dla uchodźców w Turcji do końca 2018 r. Ze sprawozdania Komisji [w sprawie postępów w zakresie realizacji Europejskiego programu w zakresie migracji](#) z maja 2018 r. wynika, że przedmiotowe oświadczenie w dalszym ciągu odgrywa kluczową rolę, jeżeli chodzi o skuteczne rozwiązanie problemu migracji we wschodnim rejonie Morza Śródziemnego. W sprawozdaniu podkreślono jednak, że wciąż nie usunięto pewnych niedociągnięć. Przede wszystkim powolne tempo rozpatrywania wniosków o azyl w Grecji w dalszym ciągu uniemożliwia szybsze powroty do Turcji.

Na szczelbu globalnym we wrześniu 2016 r. Zgromadzenie Ogólne ONZ jednogłośnie przyjęło [Deklarację nowojorską w sprawie uchodźców i migrantów](#) – doniosłe oświadczenie polityczne, którego celem jest usprawnienie działań podejmowanych przez wspólnotę międzynarodową w odpowiedzi na masowe przepływy uchodźców i migrantów oraz przedłużające się kryzysy uchodźcze. W rezultacie w 2018 r. mają zostać przyjęte dwie umowy dotyczące uchodźców i innych migrantów.

W deklaracji nowojorskiej przedstawiono kompleksowe ramy działań na rzecz uchodźców, obejmujące konkretne działania mające zmniejszyć presję na kraje przyjmujące, zwiększyć samodzielność uchodźców, rozszerzyć dostęp do rozwiązań w państwach trzecich oraz poprawić warunki w państwach pochodzenia, aby umożliwić uchodźcom powrót w poczuciu bezpieczeństwa i godności. W ramach działań podejmowanych w następstwie deklaracji nowojorskiej z 2016 r. Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców w swoim rocznym sprawozdaniu dla Zgromadzenia Ogólnego w 2018 r. zaproponuje globalne porozumienie w sprawie uchodźców.

Podczas sesji plenarnej w kwietniu 2018 r. [Parlament przedstawił swoje stanowisko, zgodnie z którym UE i jej państwa członkowskie muszą odgrywać wiodącą rolę](#) w toczących się rozmowach na szczeblu globalnym z myślą o zatwierdzeniu owych dwóch porozumień, zwłaszcza z uwagi na decyzję Stanów Zjednoczonych o wycofaniu się z negocjacji.

E. Środki finansowe na politykę azylową

Głównym instrumentem finansowym w budżecie UE w dziedzinie azylu jest Fundusz Azylu, Migracji i Integracji (FAMI). Wysokość środków przyznanych mu na lata 2014-2020 wzrosła z 3,31 do 6,6 mld EUR. W kontekście kolejnego długoterminowego budżetu UE na lata 2021-2027 Komisja proponuje ponowne podwyższenie środków w ramach odnowionego Funduszu Azylu i Migracji o 51 % do kwoty 10,4 mld EUR, m.in. w celu wzmocnienia i rozwinięcia wszystkich elementów wspólnego europejskiego systemu azylowego, w tym również jego wymiaru zewnętrznego. W ramach innych instrumentów finansowych, takich jak Europejski Fundusz Społeczny (EFS, [2.3.2](#)), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (EFPNP, [2.3.9](#)) i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR, [3.1.2](#)), również przeznaczają się środki na ten cel, przede wszystkim z myślą o wspieraniu integracji uchodźców i migrantów, choć środki przyznawane tym funduszom nie pochodzą z wyodrębnionych linii budżetowych, wobec czego ich wysokość nie jest znana.

Zwiększono również początkowy przydział środków dla EASO, czyli przyszłej Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu, na lata 2014-2020 ze 109 do 456 mln EUR. Aby w przyszłości zagwarantować pełne wsparcie operacyjne w dziedzinie procedur azylowych, Komisja proponuje budżet w wysokości 1,25 mld EUR na lata 2021-2027.

Poza wieloletnimi ramami finansowymi, jednak w obrębie budżetu UE, znajdują się fundusze powiernicze na rzecz środków zewnętrznych, takie jak kryzysowy fundusz powierniczy UE dla Afryki (1,8 mld EUR), którego celem jest udzielanie pomocy krajom w Afryce w zakresie zarządzania migracją i kontroli granic, regionalny fundusz powierniczy UE w odpowiedzi na kryzys w Syrii (500 mln EUR) oraz instrument pomocy dla uchodźców w Turcji (3 mld EUR w latach 2016-2017 i 3 mld EUR w latach 2018-2019).

Oprócz tego znajdujący się poza budżetem UE Europejski Fundusz Rozwoju (30,5 mld EUR, z czego 2,2 mld EUR przekazano na rzecz kryzysowego funduszu powierniczego UE dla Afryki) koncentruje się na eliminacji ubóstwa i realizacji programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, ale w ostatnich latach

wykorzystuje się go również w coraz większym stopniu do finansowania działań w odpowiedzi na kryzys migracyjny.

ROLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

Parlament Europejski zawsze zdecydowanie opowiadał się za wspólnym europejskim systemem azylowym, zgodnie z zobowiązaniami prawnymi Unii. Parlament apelował również o ograniczenie liczby nielegalnych migrantów i o ochronę najsłabszych grup.

W [rezolucji z 12 kwietnia 2016 r.](#) w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym i potrzeby całościowego podejścia UE do problematyki migracji przedstawiono najważniejsze elementy stanowiska Parlamentu i jego obawy w odniesieniu do kwestii dotyczących azylu.

Parlament Europejski wzywa do wprowadzenia rzetelnych i sprawiedliwych procedur, skutecznie wdrażanych i opartych na zasadzie non-refoulement. Podkreśla, że należy unikać ograniczenia ochrony i jakości przyjmowania, a także sprawiedliwie rozłożyć ciężar spoczywający na państwach członkowskich położonych przy zewnętrznych granicach UE. Parlament wezwał państwa członkowskie do korzystania z istniejących możliwości udostępniania wiz humanitarnych i uważa, że osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową powinny móc ubiegać się o europejską wizę humanitarną w dowolnym konsulacie lub ambasadzie, wobec czego apeluje o zmianę Unijnego kodeksu wizowego.

Zdaniem Parlamentu potrzebne są dalsze działania, aby wspólny europejski system azylowy stał się systemem w pełni jednolitym. Niezbędna jest też kompleksowa ocena jego wdrożenia. Parlament zwrócił uwagę na znaczenie wzajemnego uznawania przez państwa członkowskie nie tylko negatywnych, ale i pozytywnych decyzji w sprawach dotyczących azylu.

Parlament podkreśla, że umieszczenie w ośrodku detencyjnym powinno być możliwe jedynie w bardzo wyraźnie określonych, wyjątkowych okolicznościach, którym towarzyszyć powinno prawo do wniesienia skargi do sądu. Parlament poparł utworzenie Europejskiego Urzędu Wsparcia w dziedzinie Azylu.

W kwestii stosunków z krajami trzecimi, powołując się na [globalne podejście do kwestii migracji i mobilności](#), Parlament wezwał do zintensyfikowania wysiłków w zakresie budowania zdolności oraz wzmocnienia działań w dziedzinie przesiedleń, które to wysiłki i działania należy podejmować we współpracy z krajami trzecimi, na których terytorium znajduje się duża liczba uchodźców. Parlament wyraził opinię, że współpraca z krajami trzecimi musi koncentrować się na eliminacji podstawowych przyczyn nielegalnej migracji do Europy.

Parlament może ponadto wnieść do Trybunału Sprawiedliwości skargę o unieważnienie aktu prawnego. Z powodzeniem skorzystał z tego instrumentu (zob. [orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z 6 maja 2008 r.](#)) w celu unieważnienia przepisów dotyczących przyjęcia wspólnego wykazu państw trzecich uznawanych za bezpieczne kraje pochodzenia oraz europejskich bezpiecznych państw trzecich, o którym mowa w dyrektywie Rady 2005/85/WE.

Więcej informacji na ten temat:

- [Migracja w Europie](#)
- [Kryzys migracyjny w Europie](#)
- [Polityka imigracyjna UE](#)

Ina Sokolska
05/2019

